

Protocol Verbale en fysieke agressie

Inleiding

Agressie in scholen verbonden aan een open instelling.

Op Aloysius-scholen kan het voorkomen dat leerlingen zich agressief gedragen. Het gevolg hiervan kan zijn dat er schade wordt toegebracht aan de leerling zelf, aan andere leerlingen, aan medewerkers of aan de omgeving. Het is in ieders belang de agressie zo snel mogelijk te stoppen. Als onmiddellijk ingrijpen vereist is, dan zullen de aanwezige medewerkers dit moeten en kunnen doen. Zo nodig mogen de medewerkers dan ook fysiek ingrijpen om de kinderen of jongeren of zichzelf te beschermen. Hierin kunnen medewerkers worden getraind (bijv. door een zelfverdedigingcursus). Het moet hierbij gaan om incidenteel gedrag. Als kinderen of jongeren structureel agressief gedrag vertonen, zal dit behandeld moeten worden in instellingen die daar specifiek voor bestemd zijn (gesloten instelling of GGZ-instelling). Maar het is een taak van de school om de medewerkers te trainen in het signaleren van dreigende agressie en in agressieregulerende en reducerende technieken die preventief werken zonder fysiek in te hoeven grijpen (herkennen van de stadia van agressie en passende interventies kunnen plegen).

Agressie in scholen verbonden aan een gesloten instelling.

Er zijn verschillende technieken om agressie te beheersen. De Inspectie voor de Jeugdzorg heeft zich uitgesproken over "holding" (vastpakken en vasthouden). Bij holding wordt er fysiek ingegrepen en dat is een inbreuk op de lichamelijke integriteit (grondrecht). Inbreuk maken op een grondrecht is alleen toegestaan als dit expliciet in een wet is geregeld en is vastgelegd in het behandelplan van de jeugdige. Voor de scholen verbonden aan een open instelling is er geen wet die dit regelt en dus is holding daar niet toegestaan. De Wet op de Jeugdzorg biedt hiervoor wel een juridische basis voor scholen verbonden aan een gesloten instelling. Aan de toepassing van "holding" zijn bepaalde voorwaarden gesteld.

Uitgangspunten

- Wees je bewust van je eigen houding in het omgaan met agressie (hoe reageer je zelf in zo'n situatie).
- Ontwikkel een professionele houding in het omgaan met agressie d.i. een houding waarbij het verstand leiding geeft aan de emoties. Dit kan door de kennis en de vaardigheden over dit onderwerp te vergroten.
- Verdiep je vooraf in de individuele problematiek van de leerling.

- Vertrouwen en gezag ontstaan door veiligheid te bieden, duidelijk te zijn, eerlijk te zijn, er altijd te zijn ook na een tegenslag en "een lange adem" te tonen.
- Bespreek vooraf met de leerling op welke wijze je het beste met zijn agressie kunt omgaan.
- Herken de verschillende stadia waarin de agressie zich opbouwt en interveenieer in een vroeg stadium om verdere escalatie te voorkomen
- Doorbreek tijdig de opbouw van agressie (bijv. m.b.v. humor, seintje, afleiding, de pieper etc.).
- Maak gebruik van ondersteunende middelen (telefoon, alarmsysteem) om fysiek ingrijpen te voorkomen. Bij dreigende escalatie alarm geven en indien er hulp is gearriveerd aangeven wat er moet gebeuren en zelf uit het conflict stappen (indien dat tussen jou en de leerling speelt)
- Creëer heldere en overzichtelijke lessituaties waarin de leerlingen veel veiligheid en weinig onmacht ervaren. Los voor de volgende les "potentiële conflicten" op volgens het principe van "boter bij de vis".
- Probeer "open" te blijven staan voor het thema agressie als onderdeel van het werk. Ook na een conflictsituatie. De agressie moet verwerkt worden. Dit doe je door je gevoelens hierover te delen met collega's en/of het van je af te schrijven.
- In principe is het fixeren, vastpakken, vasthouden en opsluiten (alles wat de vrijheid ontnemt) van leerlingen niet toegestaan. Normale pedagogische maatregelen, bijv. leerlingen naar hun kamer brengen of op een stoel laten zitten waarbij het vastpakken van leerlingen ook een rol kan spelen, zijn wel toegestaan.
- Fysiek ingrijpen moet zoveel mogelijk worden voorkomen d.m.v. een handelingsplan.
- Slechts bij uitzondering en in een noodzakelijke situatie mag er fysiek worden ingegrepen (alleen als de veiligheid in het geding is!).
- Als je fysiek ingrijpt, weet dan vooraf waarom je dat doet en hoe je dat doet (een goede onderbouwing).
- Als er fysiek wordt ingegrepen moet dit deskundig worden uitgevoerd (altijd met meerdere personen om letsel te voorkomen. Iedere medewerker, die ingrijpt is getraind, samen met medewerkers van de instelling.
- Fysiek ingrijpen gebeurt proportioneel, m.a.w. de aanpak staat altijd in verhouding tot de ernst van de getoonde agressie. Voor proportioneel c.q. gepast optreden zijn technieken te leren.
- Na het ingrijpen:
 - a. moet er een schriftelijke incidentenregistratie plaatsvinden (met daarin de onderbouwing voor het fysiek ingrijpen),
 - b. moet er een melding van het ingrijpen bij de locatiedirecteur worden gedaan,
 - c. moeten de ouders/verzorgers worden geïnformeerd.
- Het vastpakken en vasthouden "holding" is alleen toegestaan in scholen die verbonden zijn aan een gesloten instelling. In dat geval moet de leerling aan de voorzijde worden benaderd waarna holding kan plaatsvinden. Het bij de haren of de nek pakken van de leerling of bijv. een arm omdraaien is niet toegestaan.
- Het protocol voor fysiek ingrijpen, moet ten allen tijde worden.